

Vlaams
Parlement

vergadering **C145**
zittingsjaar 2015-2016

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening,
Energie en Dierenwelzijn

van 2 maart 2016

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Valerie Taeldeman aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over deur-aan-deurverkoop door energieleveranciers – 1148 (2015-2016)	3
VRAAG OM UITLEG van Rob Beenders aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het actieplan energiefraude – 1096 (2015-2016)	
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het actief opsporen van fraude door de distributienetbeheerders – 1269 (2015-2016)	5
VRAAG OM UITLEG van Matthias Diependaele aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de premie voor schone voertuigen – 1227 (2015-2016)	9
VRAAG OM UITLEG van Rob Beenders aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het energiepact en de uitwerking van een energievisie – 1249 (2015-2016)	16
Vraag om uitleg van Andries Gryffroy aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de uitbreiding van de openbardienstverplichtingen voor de distributienetbeheerders – 1228 (2015-2016)	19
VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen – 1334 (2015-2016)	22
VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de garanties van oorsprong van geleverde elektriciteit – 1141 (2015-2016)	26

VRAAG OM UITLEG van Valerie Taeldeman aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over deur-aan-deurverkoop door energieleveranciers – 1148 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Minister, collega's, mijn vraag gaat over de deur-aan-deurverkoop door energieleveranciers. Onlangs waarschuwde de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) opnieuw voor bepaalde methodieken van deur-aan-deurverkopers. De verkopers zouden zich voordoen als VREG-medewerkers en doen alsof ze een eerlijke prijsvergelijking op maat willen opmaken. Dit terwijl ze in werkelijkheid proberen om de potentiële klant een contract bij een andere elektriciteitsleverancier aan te smeren.

Ongeveer een jaar geleden kwam dezelfde problematiek hier aan bod in de commissie Energie. Minister, in uw antwoord op een schriftelijke vraag die ik hierover stelde, deelde u mee dat over deze materie een brief zou zijn geschreven aan vicepremier Kris Peeters, die ook bevoegd is voor consumentenzaken, maar dat u op dat moment nog niet over een antwoord beschikte. Daarnaast verwees u ook naar een advies van de VREG in het kader van de implementatie van de laatste versie van het consumentenakkoord. Hierin staat vermeld dat de VREG van mening is dat als de verkoopagenten van een leverancier bij deur-aan-deurverkoop een vergelijking uitvoeren, die moet gedaan worden op basis van de prijsvergelijker van de bevoegde regionale regulator.

Ook in de commissie Bedrijfsleven van de Kamer werden vragen gesteld over deze problematiek. Minister Peeters heeft daarop geantwoord dat een totaalverbod op deur-aan-deurverkoop op basis van Europese regelgeving blijkbaar wettelijk niet mogelijk is.

Minister, wat kunnen de VREG en het Vlaams Energieagentschap (VEA) ondernemen om dergelijke praktijken een halt toe te roepen? Het is soms echt wel schrijnend, als je sommige verhalen moet aanhoren, hoe die mensen binnenkomen om contracten aan te smeren.

Minister, in uw antwoord van een jaar geleden had u het over een noodzakelijke afstemming met het federale niveau om gecoördineerd te kunnen optreden tegen het probleem. Hebt u hierover contact gehad met vicepremier Kris Peeters?

Op welke manier en op welke termijn zult u eventueel zelf initiatieven nemen om deze problematiek aan te pakken of om de burgers hieromtrent te sensibiliseren?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: De VREG waarschuwde op 26 januari 2016 inderdaad voor deur-aan-deurverkopers die zich – zo blijkt toch op basis van de vragen en klachten die bij de VREG binnenliepen – voordoen als VREG-medewerkers en doen alsof ze een objectieve prijsvergelijking op maat willen maken. De algemene problematiek van de deur-aan-deurverkoop is echter een federale materie, die past in het kader van de wet op de marktpraktijken. Ik ben dan ook verheugd dat de VREG positief geantwoord heeft op de vraag van de federale minister van Economie en Consumentenzaken om deel te nemen aan het overleg over de actualisering van het akkoord ter bescherming van de energieconsument, dat dit jaar gepland is.

Naar aanleiding van de meldingen die de VREG ontving, heeft de regulator de energieleveranciers, waarover voldoende aanwijzingen voorhanden waren dat er door hun onderaannemers die deur-aan-deurverkoop uitvoeren, systematisch misleidende informatie gegeven werd, aangeschreven met de boodschap dat dit onaanvaardbaar is en onmiddellijk moest stoppen. De energieleveranciers in kwestie hebben dit bevestigd en stelden de nodige acties ondernomen te hebben om deze praktijken direct bij te sturen. Ook hebben ze aan de VREG de coördinaten van een contactpersoon bezorgd waarmee men – mochten nieuwe problemen zich voordoen – onmiddellijk contact kan opnemen.

Er heeft nog geen overleg plaatsgevonden. Op mijn schrijven van 5 februari 2015 werd op 12 maart 2015 geantwoord met de melding dat de bevoegde minister de Economische Inspectie de opdracht heeft gegeven om streng toe te zien op de naleving van de verbintenissen uit de gedragscodes en dat er geen tolerantie meer zal zijn. Hij besluit dat hiermee de laakbare praktijken een halt zullen worden toegeroepen.

Het sensibiliseren van de energiekanten in Vlaanderen zie ik vooral als de rol van het VEA, als het gaat over energie-efficiëntie en ondersteuning van bepaalde investeringen, en van de VREG, wat betreft het toezicht op en het inzicht in de werking van de elektriciteits- en aardgasmarkt. Indien er regelgevend opgetreden moet worden, zal ik het VEA en/of de VREG betrekken, voor zover dit relevant is.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Minister, dank u voor deze stand van zaken. Ik weet dat het een federale materie is, maar ik ben blij te vernemen dat de VREG alvast de opdracht heeft gekregen om deel te nemen aan een actualisering van het consumentenakkoord en dat de vicepremier de sterke boodschap heeft gegeven aan de Economische Inspectie, dat dit niet langer meer zal worden getolereerd. Ik hoop dat we voor eens en voor altijd gespaard kunnen blijven van deze praktijken, die jammer genoeg de voorbije periode opnieuw zijn gebeurd.

Minister, ik hoop dat alle inspanningen die u hebt opgesomd, ertoe zullen bijdragen dat dit stopt.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Ik stel vast dat als het over energie gaat, er heel wat dingen gebeuren die niet helemaal door de beugel kunnen, zo ook in de praktijk van de deur-aan-deurverkoop. Ik had recent contact met mensen die energie moesten verkopen en daarmee waren gestopt omdat ze de methodes die ze moesten hanteren, moreel niet meer aankonden. De deur-aan-deurverkoop is er zo een van. Ik begrijp dat het moeilijk is om dit te verbieden, maar ik zou het wel aan heel strenge voorwaarden onderwerpen.

De meeste leveranciers hebben drie categorieën van tarieven. Ze hebben het duurste tarief waarvan ze hopen dat mensen er zo lang en zo veel mogelijk in terechtkomen, een middentarief waar de deur-aan-deurverkopers meestal gebruik van maken, en het goedkoopste tarief waar bijna niemand aankan. Daar zit bijna niemand in en het is vaak verborgen. Daar spreekt een deur-aan-deurverkoper of een televerkoper nooit over. Misschien is het een suggestie om aan te geven dat een deur-aan-deurverkoper sowieso het goedkoopste tarief van de leverancier moet aanbieden. Op die manier krijg je een aantal uitwassen weg, want mensen kunnen heel moeilijk de energie- en voorschotfacturen interpreteren. Misschien kan je door een en ander sterker te reguleren hier toch een hele goede kant aan geven.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Mevrouw Taeldeman maakte al melding van het consumentenakkoord, een heel nuttig instrument om de sector zelf te betrekken bij de goede praktijken in de markt. Het is natuurlijk ook wel interessant te kijken welke leveranciers worden aangeboden door de deur-aan-deurverkopers. Niet alle grote spelers nemen deel aan deze praktijk. Het zijn eerder kleinere leveranciers die gebruikmaken van dergelijke marktpraktijken.

Minister, het zou nuttig zijn om met minister Peeters die de lead neemt in dit dossier, te kijken of binnen het consumentenakkoord de leveranciers zelf benaderd kunnen worden over hun verkooptechnieken.

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: De suggestie van de heer Danen heb ik zelf enkele weken geleden in de plenaire zitting gedaan omdat we merken dat sommige leveranciers een percentage slapende klanten hebben, die niet altijd het goedkoopste tarief krijgen. Na ongeveer twaalf jaar liberalisering merken we dat heel veel mensen veranderen van energieleverancier, maar we bereiken een bepaalde massa nog niet. Daar zit nog heel wat budgettaire winst in.

Ik hoor van mensen die 4 of 5 jaar geleden veranderd zijn van leverancier gemakkelijk 100 tot 150 euro minder kunnen betalen als ze nu opnieuw veranderen. Wat moet dat dan niet zijn voor mensen die nog nooit in hun leven zijn veranderd van leverancier? Dat kan gemakkelijk winsten opleveren van 150 of 200 euro voor klein verbruik.

Morgen heb ik een overleg met de federatie. Ik zal met hen bespreken op welke manier we die klanten kunnen bereiken, want die zijn het belangrijkste om te activeren.

Het is belangrijk dat minister Peeters dit najaar werkt aan een nieuw consumentenakkoord. De suggesties die hier aan bod komen, zal ik zeker doorgeven omdat er wel wat regels strakker kunnen en mogen worden gemaakt en om zo het goedkoopste tarief aan te bieden aan iedereen.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Wordt er in het najaar ook gewerkt aan een groot-schalige campagne om prijzen te vergelijken zoals ongeveer vier jaar geleden is gebeurd? Dat werd gestuurd vanuit de FOD Economie. Men kon toen bij vele lokale besturen terecht om de V-test (vergelijking prijzen) te laten uitvoeren. Misschien zou het goed zijn om dat opnieuw te doen na het nieuwe consumentenakkoord.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Rob Beenders aan Annemie Turtelboom, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het actieplan energiefraude – 1096 (2015-2016)

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het actief opsporen van fraude door de distributienetbeheerders – 1269 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

Rob Beenders (sp-a): Voorzitter, minister, in mei 2015 kopte een Vlaamse krant dat u de strijd zou opvoeren tegen gesjoemel met subsidies voor zonnepanelen, isolatie- en andere energiepremies. U kondigde tevens aan dat u een werkgroep zou samenstellen met vertegenwoordigers van de Vlaamse overheid, de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) en het Vlaams Energieagentschap (VEA). Zij kregen vier maanden de tijd om een actieplan energiefraude uit te werken. Dat stond al in het regeerakkoord, maar u zou het versneld uitwerken.

Aanleiding was het onderzoek naar grootschalige fraude met zonnepanelen in Limburg. Op basis van de gegevens van de twee distributienetbeheerders (DNB's) bleek dat beiden elk in 2014 ongeveer in 500.000 euro aan subsidies hadden voorzien en uitbetaald. In de commissie Leefmilieu van mei 2015 hebt u daar verdere verduidelijking over gegeven. Intussen zijn we geen vier maar negen maanden verder en ik heb dan ook wat vragen bij de stand van zaken.

Hoe ver staat u met het actieplan Energiefraude? Welke concrete acties werden reeds uitgerold sinds u in mei 2015 hebt aangekondigd dat deze problematiek een prioriteit voor de regering betekent? Hoe dikwijls is de werkgroep samengekomen om het actieplan energiefraude op te stellen?

U hebt ook aangekondigd dat u naast gesjoemel met zonnepanelensubsidies, ook fraude met isolatie- en andere energiepremies intensiever zou opsporen. Hoe ver staat u met die ambitie en hebt u er een zicht op hoe groot die problematiek is? Heeft het personeel van de distributienetbeheerders intussen de bevoegdheid gekregen om vaststellingen te doen, zoals in Wallonië, of moet dit in Vlaanderen nog steeds door de politie gedaan worden?

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Het wordt misschien wat verdacht als collega Beenders en ikzelf dezelfde vragen beginnen te stellen, maar we hebben nochtans niet samengezeten. Ik heb dezelfde vraag wanneer het actieplan van energiefraude is afgerond, maar ik ga nog iets verder.

Volgens artikel 5.5.3 van het Energiebesluit zijn de distributienetbeheerders bevoegd om maatregelen te treffen als een huishoudelijke afnemer fraude pleegt. Dat betekent concreet dat de afnemer stappen moet ondernemen om de installatie te laten aanpassen conform het technisch reglement. Indien die afnemer dat niet doet, dan kan de netbeheerder gemachtigd worden om over te gaan tot een onmiddellijke afsluiting van de elektriciteits- en/of gastoevoer. De distributienetbeheerder kan op zijn beurt de kosten die verband houden met het ongedaan maken van de fraude, alsook de kosten voor de onrechtmatig afgenomen elektriciteit of aardgas van de huishoudelijke afnemer terugvorderen.

De distributienetbeheerder is echter niet expliciet verantwoordelijk, noch voor het actief opsporen van energiefraude, noch voor het voorzien in een administratieve handhaving door het opleggen van een boete.

Minister, daarom heb ik nog twee vragen bij de reeds gestelde vragen van collega Beenders. De distributienetbeheerders zijn niet expliciet verantwoordelijk om energiefraude actief op te sporen. Vindt u het dan opportuun om bijvoorbeeld een openbaredienstverplichting in te voeren die de distributienetbeheerders actief verantwoordelijk maakt om energiefraude op te sporen? Wat is uw standpunt om de distributienetbeheerders eveneens verantwoordelijk te maken voor de administratieve handhaving en het opleggen van een boete in het geval van fraude?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: In 2015 heeft de Vlaamse energie-administratie verschillende malen overlegd met de verschillende betrokken actoren. Op basis van dit overleg werd een voorontwerp van decreet Energiefraude uitgewerkt. Dat voorontwerp van decreet leg ik op heel korte termijn voor aan de Vlaamse Regering. Nadien leg ik het uiteraard ook voor aan het Vlaams Parlement want het is een decreet.

Er zijn enkele pistes in het ontwerp uitgewerkt: de uitbreiding van de definitie van energiefraude; de toevoeging van de taak om energiefraude te vermijden en op te sporen aan de in het Energiedecreet voorziene 'taken van de netbeheerders', waar collega Beenders naar verwijst; het machtigen van de netbeheerders en de VREG om het ondernemingsnummer, het rijksregisternummer, of het vreemdelingennummer op te vragen en te gebruiken om een betere datamining toe te laten; het machtigen van de netbeheerders om aan datamining te doen om energiefraude op te sporen; het opstellen door de netbeheerders van een jaarlijks actieplan en een jaarverslag inzake energiefraude; een uitbreiding van de bevoegdheden van de netbeheerders om, indien fraude wordt vastgesteld, af te sluiten met het oog op regularisatie van de aansluiting en kosten te recupereren – het gaat dus om een aantal pistes om, als er fraude wordt geconstateerd, te kunnen overgaan tot actie –; de machtiging voor daartoe door de Vlaamse Regering aangeduide personeelsleden van de netbeheerders om een proces-verbaal met bewijskracht tot bewijs van het tegendeel op te stellen.

U zult ondertussen ook gezien hebben dat, toen er onlangs een klacht was over de zonnepanelen op de weekendhuisjes, ik onmiddellijk contact heb opgenomen met Eandis om duidelijk te maken wat de wettelijke bepalingen waren. Er zat een beetje ruis op de lijn door een interpretatie van een standpunt door de regulator, maar die heeft nadien het standpunt aangepast. Dat betekent dat we er gewoon duidelijker op moeten werken en korte communicatielijnen houden.

Ons voorontwerp van decreet is klaar. We starten het politiek overleg in de schoot van de regering. Ik hoop het heel snel aan de Vlaamse Regering te kunnen voorleggen om daarna naar het parlement te komen.

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

Rob Beenders (sp.a): Minister, ik ben tevreden met de aanpassingen die u zult voorstellen en die u net hebt opgesomd. Het is alleen maar positief dat er in de toekomst korter op de bal kan worden gespeeld.

Er zijn een aantal punten die vooral verwijzen naar het verleden. U had aangekondigd dat u naast het gesjoemel met subsidies voor zonnepanelen, ook werk zou maken van het opsporen van fraude met andere energie-efficiëntiepremies. Hebt u er een zicht op hoe groot die problematiek is? U hebt vooral gezegd wat u gaat veranderen en dat is allemaal heel goed, maar hebben we vandaag een zicht op de grootte van de problemen met fraude en de grootte van de problemen op het vlak van subsidies die worden uitgekeerd en eigenlijk niet zouden mogen worden uitgekeerd, en dan specifiek over de andere premies dan de subsidies voor zonnepanelen?

De voorzitter: De minister moet nog een stuk van het antwoord op de vraag van de heer Gryffroy geven.

De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Minister, u mag dat antwoord straks geven. Ik zal eerst mijn bijkomende vraag stellen. U zegt wel dat u ermee bezig bent, maar kunt u daar een timing op plaatsen?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Een zicht op de omvang van de fraude hebben we op dit moment niet, maar we hebben een aanvoelen en we horen zaken. Als u me vraagt of ik een databank heb waaruit ik kan putten, zeg ik dat we vermoeden dat het kan gaan om 2 procent, 3 procent, 10 procent of 20 procent van de mensen, maar dat weten we eigenlijk niet. Het is ook de bedoeling van het actieplan. Er is niet alleen een actieplan, ik wil echt een decretale basis waarbij duidelijk is wie wat moet doen en wat de verantwoordelijkheid is zodat we hopelijk op een bepaald moment databases kunnen hebben van hoeveel fraudegevallen ontdekt zijn en wat eraan gedaan is.

Mijnheer Gryffroy, het voorontwerp van decreet voorziet ook in een decretale taak voor distributienetbeheerders om de energiefraude te vermijden en op te sporen. Het gaat er niet alleen om te kijken als er klachten binnenkomen, maar ook gewoon om zelf te kijken waar het gebeurt.

Indien ze de energiefraude vaststellen, moeten ze die ook aan de juiste instantie met goed gevolg kunnen doorgeven. Ze moeten ook vlot een onterecht verkregen voordeel kunnen terugvorderen, net zoals de daaraan verbonden administratieve en andere kosten.

Belangrijk is dat het VEA en de VREG administratieve sancties opleggen: die zijn opgenomen in het Energiedecreet. In andere gevallen kan het dat we naar de rechtbank zullen moeten gaan. Dat is de reden waarom wij bij heel complexe dossiers, bijvoorbeeld wanneer het zowel een inbreuk op het Energiedecreet, als een inbreuk op de strafwet betreft, de vervolging van energiefraude als prioriteit naar voren hebben geschoven in de Kadernota Integrale Veiligheid van de minister-president. Zo kan de afstemming tussen de VREG en de parketten-generaal versterkt worden en kunnen we meer doen bij grote dossiers, waarbij administratieve boetes onvoldoende zijn.

Ons voorontwerp van decreet is klaar. Volgende week starten we met het politiek overleg. Hoe sneller we erdoor geraken, hoe sneller het naar de Vlaamse Regering gaat. Wij zijn klaar.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Voorzitter, net zoals u hebt beloofd bij andere concept-nota's of plannen, kan dit ook volop in het parlement worden besproken als het op de ministerraad is besproken. Het lijkt me belangrijk genoeg om er een kamerbreed draagvlak voor te vinden.

Het is natuurlijk een feit dat we mensen die willen frauderen, ontmoedigen. U zegt, minister, dat we DNB's en andere spelers ertoe moeten aanzetten om actief fraude door hun consumenten te doen vermijden. Dat is heel belangrijk, want het is veel beter om fraude te vermijden dan om achteraf in te grijpen.

Het is natuurlijk ook zo dat nieuwe regelgeving zorgt voor nieuwe vormen van fraude. Mensen zien dan opportuniteiten. Zo zouden nu heel wat mensen zonnepanelen plaatsen zonder aangifte te doen, om zo het prosumententarief te ontlopen. Dat wordt mij toch verteld, natuurlijk niet door de betrokkenen zelf, maar ik krijg er toch meldingen van. Bij dat soort flagrante inbreuken lijkt het me toch evident dat een DNB actief kan ingrijpen. Voor complexere dossiers is een rechtbank inderdaad meer aangewezen.

Ik ben in elk geval in verwachting van de besprekingen in deze commissie van het energiefraudeplan.

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Mijnheer Beenders, u verwijst naar het prosumemententarium. Die invoering door de VREG vorig jaar moeten we in het licht van de energiefraude zeker heel goed opvolgen. Het zal een van de prioritaire acties zijn. Het zit niet in de wettelijke verankering, maar in de feiten moet het een prioritaire actie zijn. We moeten immers weten hoeveel zonnepanelen er geplaatst zijn, dat is ook van belang voor onze doelstellingen. U weet dat ik volop inzet op zon- en windenergie omdat het de meeste marktmature technologieën zijn. Ze moeten natuurlijk geregistreerd zijn, we moeten ze kennen. Het zou helemaal vreemd zijn mochten er veel meer zonnepanelen liggen dan we weten. Meten is weten.

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

Rob Beenders (sp.a): Minister, ik dank u voor de antwoorden. Ik hoop dat er snel een politiek akkoord is. In mei werd aangekondigd dat het over vier maanden klaar zou zijn, binnenkort zijn we een jaar verder. Ik hoop dat het snel naar de regering zal kunnen komen om over beslist te worden.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Ik onthoud uit het antwoord dat in het actieplan staat wie wat moet doen. Het is van groot belang dat het opsporen duidelijk bij de DNB's zal zitten. Dat geldt bijvoorbeeld voor problemen met het prosumemententarium. Het is ook van belang dat ze de fraude doorgeven aan de bevoegde instanties. Het kan gaan over een administratieve boete of over een zaak die voor de rechtbank moet komen. Cruciaal is dat de DNB's een centrale rol op zich nemen bij fraude. Zo wordt ook duidelijk voor de mensen dat wanneer er iets gebeurt, bijvoorbeeld met vakantiehuisjes, er geen berichten komen vanuit drie, vier kanten. Er zal één instantie zijn die duidelijk zegt hoe de zaak ineen zit en zal worden aangepakt. In tweede lijn kan een zaak dan worden doorgegeven aan een rechtbank of aan de VREG.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Matthias Diependaele aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de premie voor schone voertuigen – 1227 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, dit is eigenlijk een opvolgingsvraag en het was vrij verwarrend om in te schatten waar die zou terechtkomen. Vorige legislatuur viel deze kwestie onder Innovatie. Ik dacht dat ze nu bij Algemeen Beleid zou horen, maar ze is hier terechtgekomen. (*Rumoer*)

Ik heb het niet alleen over de proeftuinen, maar ook over alles met betrekking tot de laadpalen en dergelijke. Maar het is geen probleem, ik voel me hier heel welkom.

Sinds begin dit jaar kan de Vlaming een premie krijgen tussen 2500 en 5000 euro bij de aanschaf van een zero-emissiewagen. De premie werd gedifferentieerd op basis van de catalogusprijs. Die is omgekeerd evenredig en dat lijkt me perfect verdedigbaar. Het is heel logisch: wagens met een cataloguswaarde van minder dan 31.000 euro krijgen de hoogste premie en wagens boven de 61.000 euro de laagste. De idee is natuurlijk om zo veel mogelijk mensen ertoe aan te zetten een zero-emissiewagen te kopen.

Onze partij en ik hebben altijd heel hard gestreefd naar technologieneutraliteit. Met de maatregelen die we nemen, moeten we ervoor zorgen, ook als we bepaalde technologieën stimuleren, dat andere technologieën daardoor niet vertraagd worden.

De premie bestaat voor alle zero-emissiewagens, maar is de facto voornamelijk bestemd voor elektrische voertuigen. Er zijn ook waterstofvoertuigen. In Vlaanderen zijn momenteel twee van dergelijke voertuigen beschikbaar. Ik ben op het Autosalon geweest, en die twee wagens werden daar met veel bravoure voorgesteld en gepromoot.

Waterstofwagens hebben een aantal duidelijke voordelen ten opzichte van elektrische exemplaren: het rijbereik en het tankcomfort. De grootste nadelen zijn dat er nog totaal geen tankinfrastructuur bestaat en de hoge aanschafprijs. De technologie van de elektrische wagen staat iets verder en is maatschappelijk al meer geaccepteerd.

De huidige aanschafprijs voor een waterstofwagen ligt rond 65.000 euro, en dat is een bescheiden wagen aangedreven met waterstof. Een premie van 2500 euro is van toepassing. Het is echter verdedigbaar om in de premietoekenning ook een differentiatie op basis van brandstof toe te passen. In uw plan inzake 'Clean Power for Transport' staat dat u technologieneutraal wilt zijn. Dat is een mooie betrachting. Wij staan daar volledig achter.

Door de differentiatie van de premie kan men voor een waterstofwagen alleen de laagste premie krijgen. De wagen is gewoon nog niet beschikbaar voor lagere bedragen. Daardoor gaan we de elektrische wagen bevoordelen op de waterstofwagen, en dat wou ik ter sprake brengen.

De tankstations zijn nog bijna onbestaande. Toyota werkt aan het eerste in Zaventem. Colruyt is ermee bezig, maar dan voor de heftrucks die men daar gebruikt. In Antwerpen is er een. Stelselmatig wordt het wel uitgebouwd, maar het is nog zeer bescheiden. Er zal slechts één station publiek toegankelijk zijn, en dat is dat in Zaventem.

Wat is het bereik van de premie? Kunt u een overzicht geven van de cijfers? Hoeveel zijn er al aangevraagd? Hoeveel heeft dat al gekost? Gaan we er komen met het voorziene bedrag? Welke prijscategorieën zijn het best vertegenwoordigd? Zijn er al premies aangevraagd voor waterstofvoertuigen? Ik vermoed van niet.

Welke concurrentie ziet u voor het uitsluiten van die waterstoftechnologie?

De aardgasfederatie heeft op eigen initiatief ook voor compressed natural gas (cng) een premiestelsel uitgebouwd. Ze hebben daar 330.000 euro voor beschikbaar, tot eind februari of "tot het potje leeg was". Dat bleek al eind januari het geval te zijn. Dat is natuurlijk een louter commercieel initiatief. Het gaat erom de cng-wagens ingang te doen vinden. Dat zal natuurlijk terugverdiend worden met het gebruik en de verkoop van cng zelf. Toch is het een goede aanmoediging geweest om mensen een cng-wagen te doen kopen. Er is ook reclame op de radio van DATS 24, een onderneming van Colruyt.

In Duitsland geeft men een premie van 5000 euro voor een elektrische wagen. Daarvan wordt 40 procent betaald door de sector. Dat idee moeten we eens van dichtbij bekijken.

Ik las een artikel van Vic Heylen in Het Laatste Nieuws eind januari. U kent de man. Hij was hier uitgenodigd naar aanleiding van de sluiting van Opel als absolute expert in de automobielsector. Hij zegt vlakaf dat de elektrische wagen voorbijgestreefd is en dat we dringend moeten gaan inzetten op de waterstofwagen. Ik blijf liever nog

wat op de vlakke, we moeten daar voorzichtig in zijn, maar er is zeker iets voor te zeggen want de waterstofwagen heeft ontegensprekelijk voordelen ten opzichte van de elektrische wagen. We moeten daarop inspelen.

Als je het mij vraagt, hebben we met de elektrische wagen al heel wat kansen gemist, niet uw verantwoordelijkheid, minister, maar door allerlei omstandigheden. We mogen dat absoluut niet doen met de waterstofwagen. De technologie is hier. We hebben zeer vooruitstrevende bedrijven. Van Hool heeft de kennis in huis voor bussen op waterstof. We moeten dat valoriseren. Ik roep sterk op om daar verder op in te zetten.

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Voorzitter, omtrent onze nieuwe maatregelen proberen we transparant te communiceren via onze website. Ik heb www.energiesparen.be even geopend voor uw vraag over de premies. Mijn informatie was al achterhaald. Intussen is van de 5 miljoen euro die we hadden uitgetrokken voor 2016, nog 3,518 miljoen euro beschikbaar. Het totaal aantal aangevraagde premies bedraagt 323, waarvan er 110 in de categorie onder de 31.000 euro zitten, 207 in de categorie tussen 31.000 euro en 41.000 euro, 6 in de categorie boven de 41.000 euro en nul waterstofwagens.

We merken dat onze premie vooral werkt in de categorie waar ik het meest belang aan hechtte. Dat is de reden waarom we voor de eerste categorie een premie hadden van 5000 euro en voor de duurste een premie van 2500 euro. We willen net inzetten op de kleine wagens, voor mensen die een wagen willen voor beperkt bereik of als tweede wagen.

We merken dat het werkt. Er zijn er maar zes in de duurste categorie. Het merendeel van de premies zit dus in de lage categorie of de middencategorie.

We hebben nu nog 3.518.000 euro. We monitoren dat in functie van de verkoop die er normaal gezien is in een bepaald jaar. We weten dat er in een jaar met een Autosalon tijdens de periode van het Autosalon altijd proportioneel meer wagens worden verkocht, en dat dat nadien wat daalt. Er zit een bepaalde curve in. We zullen een eerste monitoring doen tegen het eind van deze maand.

We willen een kickstart voor de markt. Het is niet de bedoeling om een oneindige subsidiëring te geven. We willen gewoon genoeg wagens op de markt hebben, zodat de laadinfrastructuur op een natuurlijke manier volgt. We zullen tegen april een eerste monitoring doen, om te weten of we de premies sneller zullen moeten afbouwen. We hebben normaal gezien al het plan dat die 5000 euro volgend jaar 4000 euro moet worden. Maar als we de markt sneller op gang krijgen, is dat een heel goede zaak. Dan zullen we de premie misschien sneller kunnen afbouwen.

Op dit ogenblik denken we dat we met die 3,5 miljoen euro nog vrij ver in het jaar zullen komen. Misschien kunnen we het jaar helemaal uitdoen. Als het nodig is, bouwen we eventueel sneller af. Het is de bedoeling dat we binnen die enveloppe blijven. Ik vind dat heel belangrijk. Het is een investeringssteun. Het is een steun bij aankoop, die heel sterk gemonitord wordt zodat we niet snel tot een oversubsidiëring komen.

We monitoren ook de evolutie van de prijs van de wagens. Dat is ook van belang. Als er op een bepaald moment een grote prijsdaling zou zijn van elektrische wagens, dan vind ik ook dat we onze premies daaraan moeten aanpassen. Er zijn nu in totaal voor 1,4 miljoen euro premies aangevraagd.

Ik ben het helemaal met u eens als u zegt dat de overheid technologie-neutraal moet zijn. En ook als u zegt dat ook waterstof een grote toekomst heeft. Daarom

hebben we in ons plan 'Clean power for transport' ingezet op zowel elektrische wagens als op waterstofwagens. Maar we zitten vandaag in Vlaanderen nog met een structureel probleem. Het eerste tankstation, in Zaventem, gaat pas in mei of juni of juli open. Er zijn plannen voor een tweede tankstation in Wilrijk. Er is echter een grote groep die heel sterk wil inzetten op waterstofwagens. Ik heb met die groep vorige week nog een gesprek gehad. Ik geloof ook echt in waterstof. Dat heeft een aantal duidelijke voordelen. Het bereik is groter en de tankbeurten zijn korter. Bekeken vanuit een consumentenperspectief zijn dat twee objectieve voordelen.

Op dit ogenblik is er wel wat evolutie op de markt. U zegt dat de modellen 65.000 euro kosten. Die prijs daalt op dit moment sterk. De laatste informatie die ik heb, is dat ze gemiddeld naar 55.000 euro zijn gezakt op een paar maanden tijd. De markt komt op gang in Duitsland, en heel voorzichtig in Nederland. En wij voeren een beleid. Daarom zeg ik aan de constructeurs dat, als we die technologie-neutraliteit willen, de prijs moet gedrukt worden. Als een waterstofwagen tot 30.000 euro meer kost dan hetzelfde model elektriciteitswagen, dan is dat een te grote kloof.

Ik ben ook bereid om te evalueren of we een aparte premie moeten maken voor waterstofwagens. Op dit moment ben ik daar niet mee bezig omdat we zonder tankstations bijna een virtueel gesprek hebben. Er moeten meer tankstations komen. Daarom staat in ons plan Clean Power for Transport dat we twintig waterstoftankstations willen hebben tegen 2020. Zo zullen we overal in Vlaanderen in een straal van 25 kilometer een waterstoftankstation hebben. We hebben samen met de sector een kaart gemaakt. WaterstofNet is een organisatie waarin zowel de Europese Commissie, die daar subsidiesystemen voor heeft, als de sector en de autoconstructeurs vertegenwoordigd zijn, maar ook de bedrijven die in de waterstof voorzien. Op die kaart kunnen we zien hoe de twintig waterstoftankstations moeten worden geplaatst om een vrij goede dekking te hebben over heel Vlaanderen. We hebben ook een overleg op Beneluxniveau om er aan de grensgebieden voor te zorgen dat die stations niet vlak naast elkaar liggen.

Ik volg die evolutie van nabij. Ik ben het met u eens dat de overheid technologie-neutraal moet zijn. Als je de tankstations voor benzine of diesel die er nu zijn, vervangt door een oplaadpunt voor elektriciteit en een waterstoftankstation, dan kan de consument opnieuw kiezen.

Heeft de premie voor compressed natural gas goed gewerkt? De sector heeft die premie gegeven: 2000 euro voor de aankoop van een wagen. Ze dachten dat twee maanden te kunnen doen. Ze hadden daarvoor in een vast bedrag voorzien. Het was na één maand uitgeput. Ze hadden ook een aparte stand op het Autosalon. De sector heeft ook een heel uitgebreide communicatie gevoerd op de radio. We zien in het begin van 2016, in combinatie met de vergroening van de verkeersfiscaliteit, een duidelijke shift naar veel minder dieselwagens, van meer dan 60 procent naar halfweg de 40 procent. Er zijn veel meer benzinewagens, cng-wagens en elektrische wagens. Dat is uiteindelijk het finale doel.

We willen dat de markt op gang komt. Als dat eenmaal gebeurt, volgt de laadinfrastructuur van nature. Dat is heel duidelijk in Nederland. Dat is de grootste vraag vanuit de sector. Daarom vergaderen we ook met WaterstofNet. Er zijn investeerders die willen investeren in tankstations, maar dan moeten de constructeurs ook volgen met de import van wagens volgens de quota die ze aan Vlaanderen geven binnen hun grote merkengroep. Maar ze moeten ook aandacht hebben voor de prijszetting van hun product. Als de wagens te duur blijven in aankoop, blijft de kloof veel te groot en heeft het geen zin om de tankstations een push te geven.

De premie werkt. We monitoren hem heel sterk. De technologie-neutraliteit is er. Als we merken dat de tankstations er zijn, moeten we een aparte categorie

maken voor de waterstofwagens. Zij zitten nu in de hoogste categorie en hebben dus een premie van 2500 euro, terwijl de kloof tussen de aankoop prijs en de reële prijs het grootst is. Op dit moment focus ik me vooral op de noodzaak om voor de waterstofwagens voldoende tankstations te hebben. Als ik een premie geef, maar er is geen comfort qua laadinfrastructuur, dan ben ik een premie aan het geven die de markt niet op gang brengt.

Ik besluit. We werken elke keer met een premie van 5000 euro voor elektrische wagens. Er moeten voldoende openbare laadpunten zijn tegen 2020. Er moeten twintig waterstoftankstations zijn tegen 2020, met een bereik van 25 kilometer voor elke Vlaming. Voor cng moeten er incentives zijn in de verkeersfiscaliteit. Het doel is om tegen 2020 in elke Vlaamse gemeente een cng-tankstation te hebben. Er moeten er dus driehonderd zijn. We volgen elke keer het parallelle circuit.

Ik sta zeker open voor elke suggestie daarover. We mogen zeker ook niet de bedrijfswagens uit het oog verliezen. Er zijn relatief weinig premies in de hoogste categorieën omdat heel wat van die wagens als bedrijfswagen in de vennootschapsbelasting zitten en dus van het hogere fiscale aftrekregime genieten dat de overheid daarvoor voorziet.

Wat waterstof betreft, wil ik er zeer streng op toezien dat het geen grijze waterstof is. Het moet zuivere waterstof zijn. Dat is altijd mijn signaal aan de sector: ik geef de premies alleen maar als het echt gaat om zero emissie. Waterstof kan op een heel propere manier worden gemaakt, maar er is ook een grijze tussenvorm. Daar wil ik geen premies aan geven.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Met dat laatste punt moeten we wel voorzichtig zijn. Ook in de productie van elektriciteit is er zeer vuile elektriciteit. Elektriciteit kan heel proper worden gemaakt via windmolens, zonnepanelen enzovoort. Andere elektriciteit is dat helemaal niet. Als u het onderscheid dat u wilt maken bij waterstof, doortrekt naar elektriciteit, dan vrees ik dat u in een heel moeilijke situatie terecht kunt komen. De technologie is nog in volle ontwikkeling. Er zijn zeker mogelijkheden om bij te sturen.

Wat betreft de premies heb ik proberen te volgen. Er zijn 323 aanvragen. Er zijn er 110 voor de premie van 5000 euro. Dat is een bedrag van 550.000 euro. Er zijn 207 aanvragen voor de premie van 4500 euro. Dat maakt 931.500 euro. Er zijn er 6 premies voor wagens van meer dan 61.000 euro. Dat is 366.000 euro. Ik weet niet of het helemaal klopt, maar dat kan ik nalezen in het verslag. Dat komt in totaal op 1.847.000 euro dat al is uitgegeven.

Minister Annemie Turtelboom: Aangevraagd, nog niet uitgegeven.

Matthias Diependaele (N-VA): Ik had het moeten nakijken, want het staat op de website. Het gaat volgens mij om 920.000 euro per maand. Als we dat doortrekken naar de rest van het jaar, dan hebben we 11 miljoen euro nodig. De vraag is of het nog zal stilvallen, en dat kunnen we niet weten. Als dat niet het geval is, moeten we gaan naar de afbouw van de premie. Als een technologie uit zichzelf voldoende verkoopt en aantrekkelijk is, dan moet de subsidie inderdaad worden teruggebracht. Dat onderschrijf ik ten volle.

De vraag is of er nu meer elektrische wagens worden verkocht. Ik ken niet het volledige cijfer, maar enkel dat van mensen die een premie hebben aangevraagd. Dat komt op 160 wagens per maand. Op jaarbasis betekent dit 1900 wagens. Het kan ook zijn dat mensen nu snel een wagen hebben gekocht omdat ze van de premie wisten, maar dat de verkoop in de tweede helft van het jaar stilvalt. We zullen pas begin volgend jaar weten wat het volledige effect is van de premie.

Volgens mijn berekeningen zou het gaan om 1900 wagens dit jaar. In 2014 waren het er maar 1300. Het zou dus een succes zijn, maar het is gevaarlijk om nu al die weg op te gaan. Ik sta achter de premie, maar we moeten goed in de gaten houden hoe het verloopt.

Wat betreft de waterstof hebt u een aantal voordelen opgesomd. Het bereik gaat tot 800 kilometer en de tankbeurt bedraagt 3 tot 4 minuten, wat ongeveer hetzelfde is voor een gewone wagen. Ook het parkeren levert voordelen op. Laadpalen zijn goed en wel, maar ze staan niet op elke parkeerplaats. Met een waterstofwagen kun je parkeren waar je wilt. Om de elektrische wagen op te laden, moet je wachten tot er een laadpaal vrij is. Ook de grondstoffen voor batterijen zijn anders dan die voor een waterstofwagen. Het is belangrijk om de totale voetafdruk in ogenschouw te nemen.

U praat over misschien een nieuwe premie voor waterstof. Mij niet gelaten, maar ik zou dat niet doen. Ik zou eerder nadenken of dit niet beter wordt ingeschaald in de hoogste categorie. *(Opmerkingen van minister Annemie Turtelboom)*

Dat lijkt me een mogelijkheid.

Ik herhaal nogmaals dat ik achter het principe sta om een subsidie te laten dalen als de technologie aantrekt.

Wat betreft het waterstofnet, hebben we ongeveer driemaandelijks contact met die mensen. Ze leveren heel goed werk. Ze krijgen geld voor de euregio. De Europese Commissie ondersteunt dat met internationale samenwerking.

We geven op dit moment zeer veel geld uit aan laadpalen. Niemand zegt dat u dit onmiddellijk moet stopzetten, maar we moeten er wel goed over nadenken. Is het niet beter om een deel van de centen die we daarin stoppen, naar waterstof-technologie te laten gaan? *(Opmerkingen van minister Annemie Turtelboom)*

Het zijn dezelfde sectoren die mee zullen moeten investeren in waterstof. Misschien moeten we met hen rond de tafel gaan zitten om na te gaan welke keuzes we best maken. Ik denk wel dat we grotendeels op dezelfde lijn zitten.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Ik onderschrijf volledig de filosofie die achter de premie schuilgaat. Als je een korting van 5000 euro toepast op een wagen die 31.000 kost, dan komt die al meer in het bereik van wat meer mensen kunnen betalen voor een wagen. Het is iets anders om een premie van 5000 euro te geven voor een wagen van 61.000 euro. De categorie mensen die meer dan 50.000 euro voor een wagen kan betalen, is zeer klein. In die zin maakt het niet veel verschil als je op die 60.000 euro nu 2500 of 5000 euro korting geeft. Daarom vind ik het verstandig om de hoogste premie aan het lagere segment te geven omdat daarmee het grootste effect wordt teweeggebracht, de meeste auto's worden vergroend en mensen worden aangespoord tot een gedragsverandering. Bovendien doorbreek je daarmee het mattheuseffect waarbij je toch moet opletten dat bij het geven van subsidies je niet alleen mensen ondersteunt die het eigenlijk toch al kunnen betalen. In die zin pleit ik ervoor om het huidige systeem te behouden.

Mijnheer Diependaele, technologie-neutraliteit is altijd een moeilijk evenwicht vinden in welke technologie je extra ondersteunt. In het huidige premiestelsel is het neutraal. Het marktrijp maken van waterstoftechnologie brengt eerder andere ondersteuning met zich mee, vooral inzake tankinfrastructuur. Dat is de grootste hinderpaal. Nadien kunnen die wagens meer in een soort marktconforme prijszetting komen en ook in het reguliere ondersteuningssysteem terecht komen.

Minister, ik pleit ervoor om nu niet ineens alles overhoop te gooien en vooral de filosofie die aan de basis ligt van het huidige premiestelsel te bewaken.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Eergisteren nog heeft Bloomberg laten weten dat zij er heel sterk van overtuigd zijn dat elektrische wagens echt een 'gamechanger' zullen worden en dat er een exponentiële curve te zien zal zijn in de verkoop tijdens de volgende jaren. Het is nu nog een stille aanloop, maar daarna in 2022 zou de prijs ongeveer kunnen concurreren met de traditionele wagen. Ik ben dan ook hoopvol.

Op dit moment hebben we nog steeds ambassadeurs nodig voor zero-emissievoertuigen. We moeten zoeken hoe we die wagens nu al – naast de subsidies – nog meer een duwtje kunnen geven. De Vlaamse overheid kan daarin het goede voorbeeld geven. Er zijn heel veel goede intenties, maar de praktische uitwerking of de implementatie blijft nog wat achter. Ik doe nogmaals een oproep dat de Vlaamse overheid in de aankoop of de leasing van nieuwe wagens een tandje bij steekt in het aankopen van zero-emissievoertuigen.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Aan dat laatste punt wordt gewerkt in de commissie Economie met innovatieve aanbestedingen. Het is goed dat we allemaal op dezelfde lijn zitten, maar vroeg of laat zullen we moeten springen. Dat moment nadert.

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: In de grafiek van de aankoop van wagens zit 75 procent tussen januari en juli. Nadien valt de verkoop van wagens stil. Vandaar dat we in april een eerste evaluatie zullen doen van de premie. Er was ook het Autosalon. We zullen nagaan hoeveel van de 100 procent in de eerste drie maanden is gevallen, om dan een prognose te maken van hoever we nog komen met de 3,5 miljoen euro. Dan kunnen we zien wanneer we moeten afbouwen. Als eenmaal de markt in gang is, moet de overheid zich terugtrekken. Die les hebben we geleerd uit het verleden.

In verband met de suggestie: ik zou inderdaad geen nieuwe premiecategorie maken. Het is een goede suggestie om te zeggen dat we waterstof toevoegen aan de categorie van minder dan 31.000 euro. Dan blijven we in een vrij eenvoudig systeem.

Voor alle duidelijkheid: de overheid geeft geen geld aan laadpalen. Ik vind dit van cruciaal belang. Wij voeren een beleid om elektrische wagens en waterstof-wagens te stimuleren, maar het laden is voor mij niet gratis. Elektriciteit is niet gratis. In Nederland is dat een evidentie. Wij hebben een openbare aanbesteding gedaan voor de distributienetbeheerders met de duidelijke opdracht dat alle prijzen en alle investeringen die door de distributienetbeheerders maar ook door de private sector worden gedaan, gewoon worden doorgerekend aan de klant die oplaadt. In Nederland is dat de gewoonste zaak van de wereld. Ik ga in Vlaanderen nooit het idee geven dat je gratis elektriciteit kunt bijladen voor een elektrische wagen.

In verband met elektrische voertuigen als gamechanger, ben ik het helemaal met u eens. Je voelt steeds meer dat modellen op die manier op de markt worden gebracht.

De rol van de Vlaamse overheid zit ook in onze conceptnota Clean Power for Transport. We moeten dit nog goed bekijken. Minister Homans is er ook van

overtuigd dat we zeker voor het eigen wagenpark van de Vlaamse overheid daar heel veel aandacht aan moeten besteden. Het is immers van belang dat we het goede voorbeeld geven.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Rob Beenders aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het energiepact en de uitwerking van een energievisie – 1249 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

Rob Beenders (sp.a): Minister, op vrijdag 19 februari hebt u aan de Vlaamse Regering uw conceptnota 'Traject naar een energievisie en een energiepact' voorgesteld, en dat is meteen goedgekeurd. Met deze goedkeuring wordt een traject opgestart om vooropgestelde doelstellingen inzake hernieuwbare energie te behalen. Ik denk dat het geen dag te vroeg is. Als we de cijfers van het rapport van de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) erbij nemen, dan zien we dat er een versnelling hoger moet worden geschakeld omdat vandaag de productie van hernieuwbare energie in Vlaanderen stagneert.

Er zijn al langer plannen om een energievisie voor de langere termijn uit te rollen. We ondersteunen u daar kamerbreed in met een resolutie, die we in de plenaire vergadering hebben goedgekeurd, om aan te geven dat het op langere termijn belangrijk is om samen met de andere collega's in dit land een plan uit te werken om die doelstellingen te halen. Een pact tussen de regeringen staat ingeschreven in het Vlaamse en federale regeerakkoord. Op dat vlak ontbreekt het niet aan ambities. Het is nu het moment om de resultaten op het terrein uit te rollen.

Minister, u hebt in januari al aangegeven dat u in uw nota vooral drie aspecten heel belangrijk vindt. Ten eerste is dat de burgerparticipatie, vervolgens wilt u de inbreng van het parlement meenemen en tot slot wilt u ook de sociale partners en de milieu- en maatschappelijke organisaties betrekken bij de uitrol van uw energievisie.

Minister, wat is de timing voor de uitrol van de conceptnota die onlangs is goedgekeurd? Welke stappen hebt u al genomen om de resolutie over de opmaak van een energiepact, die kamerbreed werd gesteund, uit te voeren? Op welke manier gaat u het parlement betrekken bij de uitwerking van een Vlaamse energievisie? Op welke manier gaat u de sociale partners en milieu- en maatschappelijke organisaties betrekken bij de opmaak van deze visie? Werden zij al geconsulteerd in functie van de opmaak van het vooropgestelde traject? U hebt ongeveer een jaar geleden een brief gestuurd naar uw federale collega minister Marghem met de vraag om samen te werken rond de opmaak van een energiepact. Hebt u daar een antwoord op gekregen, en zo ja, wat stond er in dat antwoord?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: De conceptnota zoals goedgekeurd door de Vlaamse Regering, ziet het pact en de visie niet als een statisch gegeven maar wel als een continu proces. Dat gebeurt trouwens in Nederland ook zo. Ze hebben daar een energieakkoord en hebben dat na twee jaar een volledige update gegeven. De technologieën veranderen zo snel dat het fout zou zijn om nu een energiepact te maken dat dan de leidraad is voor de komende vijf jaar. Het kan zijn dat we over twee of drie jaar in een totaal andere wereld leven op het vlak van kostprijs van batterijen, opslag enzovoort. Je moet dus snel kunnen schakelen. Zeker als je naar

batterijen, opslagen en flexibiliteit kijkt, zijn dat geen sloganwoorden. Iedereen onder ons weet wat ze betekenen en hoe snel ze evolueren.

De start van het traject wordt gegeven in het voorjaar. We verwachten een eerste versie van teksten in oktober-november, waarbij we dan heel graag op het einde van het jaar de eerste draft van het visiepact willen voorstellen. Dat wordt geschreven door ten eerste de organisaties waar de SERV bij betrokken is en de milieuorganisaties, ten tweede een burgerpanel en ten derde mensen die vandaag al heel veel goede voorbeelden geven om energie te besparen. Op die manier behouden we de kennis en de goedepraktijkvoorbeelden.

Het blijft voor mij de bedoeling om tot een interfederale visie en pact te komen. Ik heb hier al meermaals gezegd dat ik in het begin dacht dat we daar alles op zouden inzetten, maar ik heb op een bepaald moment gemerkt dat als die dynamiek anders is in de gewesten en ten opzichte van het federale niveau, we dan onze eigen visie en pact al kunnen maken. Uiteindelijk zullen ze niet tegengesteld zijn aan elkaar en kunnen we op die manier het interfederale traject inbrengen en versterken.

In de conceptnota is heel duidelijk gezegd dat er een wisselwerking zal zijn met deze commissie. We gaan met het energiepact net zoals bij het renovatiepact regelmatig terugkoppelen naar de commissie zodat de parlementsleden hun input kunnen geven. Op basis daarvan kan de input meegenomen worden. We hebben een schema gemaakt waarbij we de SERV en de milieuorganisaties hebben, het burgerpanel en de praktijkvoorbeelden. Er is een tussentijdse rapportering tussen die drie pijlers en in het parlement, zodat het zo breed mogelijk gedragen is.

De spelers die u vermeldt, zijn reeds van bij de start een partner en hebben positief gereageerd op vraag tot deelname. Niet enkel bewegingen en/of organisaties zullen actief kunnen deelnemen, maar ook burgers die via een online platform en burgerpanel de mogelijkheid hebben om deel te nemen aan de discussies.

Ik heb op mijn brief geen antwoord gekregen, maar we hebben wel een afspraak dat we elkaar binnenkort zien om het interfederale traject proberen vlot te trekken met de gewestregeringen. U ziet dat we constructief blijven werken maar dat er gewoon een andere dynamiek is.

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

Rob Beenders (sp.a): Minister, dank u wel. Ik ben zeker tevreden met het antwoord op de eerste punten. Over het laatste punt ben ik niet ontgoocheld in u maar wel in uw federale collega. Die brief is bijna een jaar geleden vertrokken, puur met de vraag om samen te werken rond een energiepact. Ik betreur het echt heel erg dat u daar geen antwoord op krijgt. Ik vind dat bijna schandalig en onbeleefd. De problematiek is ernstig genoeg. U zit met dezelfde partijen in beide regeringen. Ik betreur echt dat die dynamiek dan niet tot stand kan komen.

U zegt dat u de dynamiek hier niet zult vertragen omdat er federaal geen dynamiek is en dat er op beide niveaus wel een plan zal komen dat niet tegenstrijdig is. We gaan deze namiddag een motie betreffende een belangenconflict bespreken, want als het op vlak van tegenstrijdigheid nu nog niet duidelijk is, dan zal het dat deze namiddag wel zijn. Als de kerncentrales zomaar open blijven, en als dat niet in tegenstelling staat tot uw beleid voor meer hernieuwbare energie, dan weet ik het niet. Ik denk dat we net nu nood hebben aan afspraken op alle beleidsniveaus om op lange termijn onze doelstellingen te halen.

Ik betreur heel erg dat er het laatste jaar geen dynamiek tot stand is gekomen met de federale collega. U mag dan Vlaams nog zoveel enthousiasme en dynamiek hebben, als dat dode letter blijft omdat er federaal geen steun is, dan hoop ik dat heel die energievisie geen maat voor niets zal zijn.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Ik zal niet ontkennen dat ik liever zou hebben dat we vroeger konden starten. Er is trouwens een resolutie waarin staat dat we er in september mee kunnen starten. Het was een resolutie met het oog op een stappenplan. Wat nu wordt gepubliceerd, is ook een stappenplan. Er zitten zeker goede elementen in.

Mijnheer Beenders, we zullen de discussie van deze namiddag afwachten om te beslissen of en in welke mate we uw belangenconflict kunnen ondersteunen. *(Opmerkingen van Rob Beenders)*

U mag nooit de huid verkopen voor men de beer geschoten heeft – daar is uw partij specialist in. *(Rumoer)*

Minister, of u nu een date hebt met federaal minister Marghem of niet, we moeten in Vlaanderen gewoon doen wat we moeten doen. Het enige dat we niet in eigen handen hebben, is een groot stuk van de productie en het transport. Al de rest kunnen we zelf regelen: prijs, distributie, hernieuwbare energie, geothermie ... We hebben heel wat in handen om de zaken te kunnen sturen.

Draait het niet op federaal niveau, dan komt dat vooral omdat de tegenstellingen tussen het Waalse en het Vlaamse gedeelte dermate groot zijn. Ten overstaan van het zuiden van het land, zijn wij een grootverbruiker per vierkante meter of per inwoner. Dat heeft te maken met de structuur van het land. Wij zijn zwaar geïndustrialiseerd, dichter bevolkt enzovoort. We moeten gewoon onze eigen weg gaan. Misschien kunnen we beter kijken naar gelijkaardige gebieden om mee samen te werken, zoals Nederland of Noordrijn-Westfalen. Die hebben een meer gelijkaardige typologie van samenleving.

Mijn vraag was altijd: 'Wanneer kunnen we starten?' Nu ligt het op tafel. Ik hoop dat we de timing waarover u spreekt, kunnen aanhouden.

Ik wil er wel nog op wijzen dat ik hoop dat er geen vermenging is met de Klimaatcommissie, want die is overkoepelend en de energievisie is er een onderdeel van. De Klimaatcommissie moet haar ding kunnen doen, in samenwerking met wat u wilt opmaken.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Dinsdag was er in de federale Kamer blijkbaar een overleg of een gedachtewisseling met minister Marghem. Ze gaf aan u vrijdag te zullen ontmoeten, minister. Ze heeft ook een aantal zaken verteld over hoe zij het energiepact ziet. Als ik dan naar uw website ga, dan lijkt die niet helemaal gelijk te sporen.

Het is natuurlijk niet verboden dat we andere dynamieken hebben, maar om samen te werken, is het toch goed om een en ander te integreren, dat kan de energievisie en het energiepact alleen maar ten goede komen. Ik hoop dan ook dat het overleg van vrijdag meer zal zijn dan een beleefdheidsbezoek. Ik hoop dat u samen de koe bij de horens zult vatten.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Een energievisie en een energiepact zijn bijzonder belangrijk met het oog op de bevoorradingszekerheid en het klimaatbeleid dat we wensen te voeren. We zijn dan ook heel blij met de conceptnota en met de opstart van de werkzaamheden in Vlaanderen. We hopen dat er daarna een dynamiek op gang komt met de federale overheid en de andere gewesten.

Misschien is dat wel de juiste volgorde. Uiteindelijk zijn het de gewesten die zullen bepalen hoe het zit met het potentieel aan groene energie en hoe we die

energieproductie kunnen vormgeven, hoe het zit met de energiebesparingen en met de energie-efficiëntie. Het federaal beleid moet voor een stuk flankerend werken om de tekorten die we hebben aan stroom nadat we het groenestroom-potentieel hebben opgebruikt, aan te vullen met andere stroomvoorzieningen of met interconnecties met het buitenland. Ik hoor de heer Gryffroy pleiten voor het zoeken naar samenwerking, niet alleen met Wallonië of de federale overheid, maar ook met andere landen en landsdelen rond ons.

Ik meen dat het een en-enbenadering moet zijn. De elektriciteitsmarkt is geen zuiver nationale markt. We zitten op de West-Europese markt. Het lijkt me nuttig dat de overheden die samenwerking stap per stap zullen intensifiëren. Na het Vlaamse werk, met een Vlaamse energievisie en een Vlaams energiepact, moet er werk worden gemaakt van een federale of een interfederale energievisie en energiepact. Het mag daar niet bij blijven. We moeten ons inschakelen in een Europees geheel. Misschien kunnen we met de West-Europese regio een soort voorloper zijn inzake de eenmaking van de Europese energiemarkt en de ontwikkeling van de energie-unie. Ik kreeg graag uw mening daarover, minister.

Minister Annemie Turtelboom: Ik ben het helemaal eens met de laatste opmerking. De dynamiek kan inderdaad ook komen vanuit de gewesten om vandaaruit naar het federale niveau te gaan. Er staat morgen een mogelijke afspraak in mijn agenda, die is nog niet bevestigd. Ik ben het ermee eens dat het logisch kan zijn dat het groeit vanuit de gewesten om op die manier een dynamiek te creëren op het interfederaal niveau.

Ik meen wel dat wij momenteel het enige gewest zijn dat een dergelijk traject heeft opgestart. Het bevat drie toch wel ambitieuze componenten. Uiteraard moeten we verder kijken. Voor een klein land zoals België en een kleine regio zoals Vlaanderen, kan de Europese energie-unie een ongelooflijke opportuniteit betekenen als die goed wordt uitgevoerd op het vlak van interconnectiviteit. Ik blijf ervan overtuigd dat we er in Europa in zouden moeten kunnen slagen om de windmolens te zetten op de plaatsen waar het het meeste waait en de zonnepalen te plaatsen op de plekken waar de zon het meest schijnt. Het lijkt zo logisch, maar de uitvoering ervan is niet altijd even gemakkelijk.

Als we kijken naar de Europese doelstellingen voor hernieuwbare energie die ons worden opgelegd, zouden we nog veel verder kunnen staan als Europa als één geheel zou optreden in plaats van allemaal apart van op ons eigen kleine eilandje.

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

Rob Beenders (sp.a): Minister, kunnen we via u de nota die vrijdag op de ministerraad is besproken, versneld krijgen? De nota werd opgevraagd, maar ik heb ze nog altijd niet gekregen.

Minister Annemie Turtelboom: Ik zal ze laten doorsturen naar het commissie-secretariaat.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

Vraag om uitleg van Andries Gryffroy aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de uitbreiding van de openbare-dienstverplichtingen voor de distributienetbeheerders – 1228 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, wij zijn nooit voorstander geweest van het gratis kilowattuur omdat daarmee niet het gewenste doel werd bereikt. Wij waren eerder voor harde maatregelen op het vlak van energie-efficiëntie.

Maar er was toch één klein voordeeltje aan: de koppeling aan het Rijksregister. Via een eenvoudige vraag, via mail bijvoorbeeld, aan de twee grote operatoren, Infrax en Eandis, kon een oplijsting worden verkregen van het aantal eenpersoonsgezinnen, het aantal tweepersoonsgezinnen, het aantal driepersoonsgezinnen enzovoort, en hun gemiddelde verbruik. Zo konden we heel wat nuttige gegevens achterhalen. Zo konden we zien dat het verschil tussen een eenpersoonsgezin en een meerpersoonsgezin niet altijd lineair is. Het klopt niet, zoals soms op de website staat, dat eenpersoonsgezinnen 600 kilowattuur verbruiken; soms zitten ze ook op een verbruik van 2500 kilowattuur. Er zat met andere woorden voldoende relevante informatie in.

Uit een antwoord op een schriftelijke vraag, die ik stelde op 13 januari 2016, blijkt dat deze relevante informatie niet meer ter beschikking is sinds 1 januari 2016. De koppeling van de gegevens uit het Rijksregister aan het energieverbruik is er niet meer automatisch. Wij vinden die echter net belangrijk om een aantal denkoefeningen te kunnen doen. De koppeling kan nuttig zijn bij het bespreken van een energievisie en een energiepact. Ze kan nuttig zijn in het licht van onze toekomstige discussie over energiearmoede. De koppeling lijkt ons met andere woorden bijzonder interessant voor het kaderen van het energiebeleid.

We stellen zelfs voor om de openbaredienstverplichting van de distributienet-beheerders uit te breiden met het verzamelen van de relevante gegevens via de koppeling.

Minister, beschouwt u het als een meerwaarde om de koppeling weer in leven te roepen om zo over de relevante informatie te kunnen beschikken? Mij lijkt die niet alleen nuttig om te weten wat het verbruik is per profiel, maar ook om fraude tegen te gaan, om energiearmoede te kunnen opvolgen enzovoort.

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Voorzitter, collega's, tijdens het doorlopen van de in de energieregelgeving vastgelegde procedures bij wanbetaling, met name een cascade van facturen, herinneringsbrieven, ingebrekestelling, plaatsing van de budgetmeter en de mogelijke opstart van een afbetalingsplan, lichten de distributienetbeheerders de OCMW's in, waarna deze dan samen met de klant oplossingen voor energieschulden kunnen uitwerken. Daarbij kan rekening worden gehouden met de globale gezinssituatie, waaronder de gezinsgrootte. Voor klanten waarvoor de distributienetbeheerder op het einde van de procedures bij wanbetaling geen oplossing voor de schulden kan afspreken, wordt een aanvraag tot afsluiting voorgelegd aan de lokale adviescommissie (LAC). Deze commissie, waarin naast de netbeheerder ook het OCMW zetelt, kan in haar advies ook rekening houden met de gezinsgrootte. In het kader van de strijd tegen kindarmoede is de aanwezigheid van jonge kinderen dan zeker een element.

Gegeven de bestaande procedures en de oplossing op maat voor elk gezin die nu al wordt gezocht, lijkt het me in het kader van de strijd tegen energiearmoede geen meerwaarde te zijn dat de netbeheerders systematisch over gegevens over de gezinssamenstelling zouden beschikken. Wat het verbruik betreft, is er reeds in de energieregelgeving een openbaredienstverplichting voor de distributienetbeheerders om de afnamegegevens van gezinnen en bedrijven per sector op te volgen. Elke distributienetbeheerder moet jaarlijks voor 1 mei het aantal afnamepunten en de afgenomen hoeveelheid elektriciteit en aardgas per sector tijdens het vorige kalenderjaar aan het Vlaams Energieagentschap rapporteren. Deze informatie wordt dan verwerkt in de Vlaamse energiebalans. Een verdere verfijning van de verbruiksdata zou inderdaad meer inzicht geven in verbruikstrends en de achterliggende verklaringen.

De gezinssamenstelling is echter slechts een van de bepalende factoren voor het verbruik. Vooral het woningtype, maar ook de aanwezigheid van energiebesparende maatregelen en het gedrag van de inwoners hebben een belangrijke invloed op het energieverbruik. De koppeling met het aantal gedomicilieerden in het Rijksregister volstaat niet om voldoende inzicht te verkrijgen in het verbruik van de gezinnen. In plaats van het uitbreiden van de huidige openbardienstverplichting van de netbeheerders om globale afnamedata per sector te rapporteren, meen ik dat we beter mikken op de mogelijkheden die slimme meters hebben op het vlak van de registratie van verbruiksgegevens en de ontsluiting ervan.

Voorts volg ik met interesse de evoluties op de markt van innovatieve energie-monitoringsystemen die op basis van detailmetingen van het verbruik meteen ook tips geven om energie te besparen.

– Tinne Rombouts treedt als voorzitter op.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Ik dank u voor het antwoord. Het verwondert me ten zeerste, want een slimme meter geeft geen extra informatie over de gezinssamenstelling of de aard van de woning. Als u zegt dat u zoekt naar een methode om de aard van de woning te kennen – een appartement, een halfopen of een open bebouwing, een oude of jonge woning – dan zal de slimme meter u niets meer leren dan een gewone meter.

Ik stel vast dat de koppeling eigenlijk niets kost. Tot 31 december 2015 was die er. Elke koppeling die met een databank kan worden gemaakt, kan eventueel nuttige informatie opleveren, zoals het verbruik volgens gezinssamenstelling. Ik begrijp niet waarom u daar niet een meerwaarde in ziet.

Sta me toe een ander voorbeeld te geven. De groenestroomcertificaten voor zonnepanelen van minder dan 10 kilowattpiek zijn er niet meer. In een schriftelijke vraag vroeg ik u hoe u het verbruik zult meten, zodat we weten hoeveel hernieuwbare energie er wordt geproduceerd. U antwoordde dat die hoeveelheid zal worden geschat. Dat kan nu ook niet anders, want om die hoeveelheid te bepalen hebt u de slimme meter nodig. Daarmee kan men dat exact bepalen. We hebben wel al een zekere informatie, op basis van de waarde van de omvormer, zij het dat die meestal overgedimensioneerd is, als men die überhaupt al aangeeft, maar dat is dan weer de vraag rond fraude. Hoe dan ook, vandaag zeggen dat u de koppeling met de gezinssamenstelling niet nodig hebt, verrast me zeer.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Mijnheer Gryffroy, ik begrijp uw pleidooi niet goed. U zegt zelf dat “wij” voor de afschaffing van gratis kilowattuur waren omdat die maatregel niet erg efficiënt was. Ik meen me toch te herinneren dat die afschaffing ten dele steunde op het feit dat de juiste gegevens over de gezinssamenstelling niet altijd tot bij de leverancier geraakten. Dat verklaart waarom 5 tot 10 procent van de gezinnen...

Andries Gryffroy (N-VA): 7 procent.

Valerie Taeldeman (CD&V): 7 procent ligt tussen 5 en 10 procent. Dat verklaart waarom 5 tot 10 procent van de gezinnen de gratis elektriciteit waar ze recht op hadden, niet kregen. Als die uitbreiding er toch zou komen, blijft men sowieso met gegevensverlies geconfronteerd.

Ik stel me ook vragen bij het voorstel om de koppeling te maken. Zal dat niet zorgen voor problemen met de privacy?

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Ik blijf betwisten dat gratis elektriciteit geen goede maatregel was. Een grote groep gezinnen heeft daar veel aan gehad. Het ging om een sociale correctie. Er waren onbedoelde neveneffecten, maar dat is wel meer het geval met maatregelen. Ik val die maatregel dus niet af. Zeker voor grote kwetsbare gezinnen was dat een mooie opsteker. Natuurlijk moest iemand die betalen, en dat waren vaak de grote verbruikers.

Wat de koppeling tussen databanken betreft, zijn er argumenten pro. Toch wil ik waarschuwen voor de verspreiding van de gegevens. De privacy is erg belangrijk. Ook in het federaal parlement is daarover enkele weken geleden gediscussieerd. Het kan dat mensen op een bepaald moment erg weinig verbruiken omdat hun partner bijvoorbeeld langdurig in het ziekenhuis ligt. Men zou dan kunnen veronderstellen dat er fraude wordt gepleegd omdat er weinig wordt verbruikt. Daarvoor moeten we waarschuwen. Een heksenjacht is uit den boze. We mogen de onbedoelde en kwalijke neveneffecten niet uit het oog verliezen.

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Ik stel voor dat we hier niet een groot debat over de privacy openen. Een van de argumenten om de gratis elektriciteit af te schaffen was de omvang van de overheadkosten. Vaak was het ook zo dat men de doelgroep niet bereikte, wegens informaticatechnische redenen. Ben ik er-tegen dat men die informatie heeft? Neen. Maar ik hoed me er toch wel voor om op basis van die informatie grote conclusies te trekken. Want dat is de les die we hebben getrokken uit de gratis kilowattuur: de overheadkosten zorgen soms voor foute conclusies. Vaak gaat het om mensen die meer verhuizen dan gemiddeld. Het zorgt ervoor dat men niet steeds over de juiste informatie beschikt. Ik wil dat zeker nog eens bekijken, maar ik hoed me voor grote conclusies, want dat zou kunnen leiden tot foute beslissingen.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Ik zal de discussie anders voeren. Wat ik zeg, heeft niets met heksenjacht en inbreuken op de privacy te maken. Men kan met een nauwkeurigheid van 93 procent meten, dankzij de koppeling met het Rijksregister en het rijksregisternummer. Er wordt veel getoeterd over een energie-visie en een energiepact. Wel, in dat kader is dat toch erg belangrijk.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Ik geef een voorbeeld, zonder daar grote conclusies aan te verbinden. Kijk naar de website van de VREG. Het gezinstype '1 persoon' is goed voor 600 kilowattuur. In werkelijkheid gaat het om 2200 tot 2500 kilowattuur. Wel, dan vind ik het wel een belangrijke beslissing. Ik begrijp dus niet waarom u de koppeling niet opnieuw zou aanvragen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen – 1334 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuynne (CD&V): We hadden het daarnet over de premies voor de aankoop van elektrische voertuigen, maar uiteraard is ook de laadinfrastructuur bijzonder belangrijk. Ook daaromtrent voert deze Vlaamse Regering een beleid.

Het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het energie-besluit van 19 november 2010, wat betreft de activiteiten en openbare-dienstverplichtingen van de distributienetbeheerders ter stimulering van de infrastructuur ten behoeve van elektrische voertuigen, is ondertussen goedgekeurd. Dit voorontwerp maakt gewag van een uitrol van laadinfrastructuur, die moet samengaan met de groei van het aantal elektrische voertuigen. Men maakt de schatting dat indien er ongeveer 74.000 elektrische wagens zouden zijn in 2020, dat er dan minstens 7400 laadpunten moeten zijn in Vlaanderen. Dit wordt noodzakelijk geacht als we de zogenaamde 'range anxiety' in Vlaanderen willen verminderen of vermijden.

Wat verder in dat voorontwerp staat dat er jaarlijks 5000 laadpunten geïnstalleerd moeten zijn tegen 2020. Dat moet gebeuren door de distributienetbeheerders, in nauw overleg met de lokale besturen en de betrokken partijen. Het advies van de VREG waarschuwt ervoor dat, als er bij de aanbesteding geen kandidaat gevonden wordt, het quotum voor dat jaar zou verdwijnen. Eveneens stelt de VREG luidop de vraag op welke manier en onder welke voorwaarden de installatie en het laadpunt eigendom blijven van de netbeheerder en deel blijven uitmaken van de 'regulated asset base'. De VREG geeft ook aan om van een 'commerciële exploitatie van laadpunten' te spreken. U stelt een aantal juridische vragen met betrekking tot de bevoegdheid van de netbeheerder versus die van commerciële partijen in deze kwestie.

Minister, wanneer verwacht u dat de aanbestedingen gelanceerd zullen worden? Over welke periode? Welke timing wil men daarbij hanteren? Welke zullen de hieraan gekoppelde voorwaarden zijn? Wat indien bij de aanbesteding geen geschikte kandidaat gevonden kan worden? Wat zijn de gevolgen daarvan voor de doelstellingen per jaar en voor 2020? Wat zijn eventueel de budgettaire gevolgen?

Tegen 2020 gaan de distributienetbeheerders in overleg met de gemeenten een basisinfrastructuur van 5000 laadpunten uitrollen. Wie staat dan in voor de overige 2400 laadpunten? Met welk budget? Ik heb begrepen dat de overheid er geen geld in zal steken, maar anderen zullen het toch moeten doen, en dat onder de voorwaarden die wij daaromtrent opleggen.

Wie is en blijft eigenaar van de laadpaal- en laadinfrastructuur na de installatie? Op welke manier zal de laadpaal of zullen de laadpunten commercieel in dienst gesteld worden? Wie neemt welke verantwoordelijkheid, doet de facturatie, en dergelijke meer?

Eind 2016 zouden de eerste 1000 publiek toegankelijke laadpunten geïnstalleerd moeten zijn in Vlaanderen, het equivalent van 500 laadpalen per jaar. Is die timing haalbaar? Via welke middelen?

Het Vlaamse actieplan moet tegen eind 2016 ingebed zijn in een Belgisch actieplan rond elektrische mobiliteit. Wat is de stand van zaken van het Belgische actieplan? Hoe zit het met het overleg tussen de andere gewesten en de federale overheid?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Het voorontwerp van besluit met betrekking tot de oplaadpunten werd op 26 februari 2016 door de Vlaamse Regering voor een tweede keer principieel goedgekeurd. Na advies van de Raad van State kan het, hopelijk voor de paasvakantie, definitief worden goedgekeurd, zodat de

netbeheerders zo snel mogelijk, vanaf de tweede helft van april, hun aanbestedingen kunnen lanceren. De normale aanbestedingstermijnen gelden, het besluit voorziet in voorwaarden op het vlak van technische uniformiteit, interoperabiliteit, toegankelijkheid en eenvoudige betalingsmodaliteiten.

Het is inderdaad de bedoeling dat nog dit jaar de eerste 1000 publiek toegankelijke oplaadpunten worden geïnstalleerd. Indien alles goed verloopt, zou dit nog haalbaar moeten zijn.

De persoon die tankt, zal een vergoeding betalen aan de 'charge point operator'. Daarmee wordt de investering afbetaald. Er wordt voorzien in een concessie-termijn van acht tot tien jaar om de investering af te betalen. Dat is een logische periode voor de private partner.

De netbeheerders voeren een marktstudie uit om de aanbestedingen zo goed mogelijk in de markt te zetten. Ik ga er dan ook van uit dat er geschikte kandidaten worden gevonden. Mocht dit toch niet het geval zijn, vervalt de doelstelling uit het besluit voor dat jaar en dat netgebied. Dit heeft geen budgettaire gevolgen, maar het zou uiteraard bijzonder jammer zijn voor de elektrische mobiliteit in Vlaanderen. We zien dat de verkoop van elektrische voertuigen aantrekt, het is dus belangrijk dat de bijhorende infrastructuur volgt.

Er zijn bovendien al een deel laadpalen gerealiseerd op publiek domein. Ook andere partijen, zoals uitbaters van betalende parkings, investeren in laadinfrastructuur. Naast het voorziene basisnetwerk van 5000 oplaadpunten, wordt ook voorzien in het activeren van het principe 'paal volgt wagen' voor bestuurders van elektrische voertuigen die niet thuis, op privéterrein in de buurt of op publiek toegankelijke oplaadpunten in de buurt kunnen opladen. Daarnaast wordt in oplaadpunten voorzien op park & ride-parkings, en snelladers langs de belangrijke verkeersassen. De uitrol van het aantal laadpunten wordt van nabij opgevolgd.

Wie eigenaar is van de laadpunten na installatie en op welke wijze de laadpunten commercieel in dienst worden gesteld, hangt af van de wijze van gunning door de netbeheerders.

We plegen regelmatig overleg met de andere gewesten en de federale overheid. Een laatste vergadering vond op 24 februari 2016 plaats. Er zijn ook nog afstemmingsmomenten gepland waar het werk van de verschillende entiteiten naast elkaar wordt gelegd. Aangezien het Vlaams actieplan al werd goedgekeurd en al werd begonnen met verschillende onderdelen van de uitvoering, zou dit normaal vlot in een nationaal Belgisch actieplan kunnen worden ingeschoven. Het behalen van de timing voor het Belgisch actieplan zal eerder afhangen van de bereidheid van de andere gewesten, Vlaanderen heeft niet gewacht op de uiterste deadline.

Ik heb aan de distributienetbeheerders gezegd dat het voor mij van cruciaal belang is dat ook de investeringen die zij moeten doen, om bijvoorbeeld in bekabelingen te voorzien tot aan de oplaadpunten, in de prijs moeten worden verrekend. We geven premies en fiscale stimuli. De marktprijs voor iemand die elektrisch laadt, moet een reële kostprijs zijn, die niet via openbaredienstverplichtingen kan worden gesolidariseerd onder alle burgers. Die marktprijs moet betaald worden door de persoon die elektrisch rijdt. Ik vind dat een goed principe om vanaf dag één mee te starten. We mogen ook daar niet het gevoel geven dat elektriciteit gratis is.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, dank u voor uw antwoord. Dat laatste punt was zeker duidelijk. De elektriciteit zal niet gratis zijn.

Gezien de ambities die er zijn, en die wij ondersteunen, om het aantal oplaadpunten toch flink op te drijven, is er nog heel wat werk voor de boeg. Als we dit jaar nog 1000 toegankelijke laadpunten willen, als daarvoor nog een aanbesteding moet worden georganiseerd, en als die laadpunten nog effectief op het terrein moeten worden gerealiseerd, dan is dat een bijzonder ambitieuze timing.

Ik begrijp dat de netbeheerders de markt gaan organiseren. Maar de markt zal betalen en financieren. Dat is wat ons betreft een gezond principe, maar dat principe kan alleen werken als er heel duidelijk afgebakende bevoegdheden en verantwoordelijkheden zijn, bijvoorbeeld voor de 'charge point operator'. Die moet een overeenkomst afsluiten met de eigenaar van het terrein waar hij of zij zal werken. Als het openbaar domein betreft, behelst dat een beslissing van de gemeenteraad. Je kunt niet zomaar een concessie geven op openbaar domein zonder dat de gemeenteraad daarover zijn zegen heeft gegeven. Worden de lokale besturen betrokken in de uitrol van het beleid? Het is belangrijk om hen te sensibiliseren en hen de nodige basisinformatie en basisdocumenten ter beschikking te stellen, om op die manier zowel private actoren en parkinguitbaters als lokale besturen snel aan boord te hijsen van dit beleid.

U spreekt over een concessie van acht tot tien jaar. Wat gebeurt er daarna, als de concessie verloopt? Is de 'charge point operator' dan verantwoordelijk voor het laadpunt, het onderhoud en het eventuele verwijderen ervan? Komt die verantwoordelijkheid terug bij de netbeheerder of de eigenaar van het desbetreffende terrein? Ook hier is het belangrijk om ten aanzien van alle actoren op het terrein heel duidelijk te zijn.

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: De concessies zullen inderdaad in de gemeenteraad moeten passeren. Wij zijn via de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten in overleg met de gemeenten. We hebben het EVORA-netwerk waarin vijf steden trekkers zijn omdat de eerste laadpunten vooral uitgerold zullen worden in de steden, waar mensen bijvoorbeeld gaan winkelen of naar het theater gaan. De bedoeling is eigenlijk dat mensen thuis of op hun werk opladen, maar de publieke laadpunten zijn er om bij te laden als ze op verplaatsing zijn. We zullen wel voldoende private partners hebben, omdat ook de private partners die in Nederland actief zijn, naar de aanbesteding kijken die hier zal gebeuren. Daar is eigenlijk ook al ontzettend veel expertise. Ik ga er toch wel van uit dat er voldoende interesse zal bestaan. Ik merk dat toch aan wat ik daarrond hoor circuleren. Ik ben daar niet bezorgd om. Het is de private partner die verantwoordelijk is voor de laadpalen.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Dank u voor de bijkomende informatie. Ik hoop dat we ook Vlaamse bedrijven mee aan boord kunnen hijsen van dit verhaal en dat bij de aanbesteding op die manier wat kennis en ervaring wordt opgebouwd in Vlaanderen. Het is goed dat u de lokale besturen erbij betreft en met hen overleg pleegt. Niet alleen de vijf grotere steden hebben interesse om in dit verhaal in te stappen, ook kleinere steden en gemeenten willen hun steentje bijdragen tot de elektrificatie van onze mobiliteit. Het is dus belangrijk om de 308 Vlaamse gemeenten daarin effectief te betrekken en de nodige informatie te bezorgen. Ik hoop dan ook dat dat snel gebeurt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de garanties van oorsprong van geleverde elektriciteit – 1141 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): In mei van vorig jaar hebben we in deze commissie nog gedebatteerd over de garanties van oorsprong van de geleverde elektriciteit. Ondertussen zijn er enige evoluties. Daarom deze vraag.

De garanties van oorsprong moeten aan de consument de nodige transparantie geven over de herkomst van de elektriciteit die wordt verbruikt. Op dit moment zijn er alleen garanties van oorsprong voor groene elektriciteit. Dus alleen een consument die deels of volledig kiest voor groene elektriciteit, krijgt via de garanties van oorsprong de zekerheid dat de aan hem geleverde elektriciteit ook effectief groen is. De consument kent de oorsprong van de geleverde energie. De leverancier van elektriciteit kan die garanties van oorsprong zelf aanvragen wanneer die zelf over groene productiecapaciteit beschikt. Een alternatief is de garanties van oorsprong aankopen om zo grijze elektriciteit groen te kleuren.

Enkele weken geleden publiceerde de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) een voorstel tot advies "met betrekking tot verbetering van de wetgeving over de oorsprong van geleverde elektriciteit". Een van de voorstellen die de VREG in dit advies doet, is het voorstel om het systeem van de garanties van oorsprong volledig sluitend te maken. Dat betekent dat de garanties van oorsprong uitgebreid moeten worden van alleen groene elektriciteit naar alle vormen van elektriciteit ofwel 'full disclosure'. Dat betekent volledige transparantie over de oorsprong en productiewijze van de elektriciteit die een consument gebruikt. Full disclosure kan ook helpen voorkomen dat garanties voor oorsprong dubbel geteld worden. Dat gebeurt nu wel, zo bleek uit een studiedag van de VREG over disclosure in februari 2015. Sommige leveranciers in Scandinavische landen blijven hun elektriciteit als groen verkopen, ook al is ze grijs gekleurd na de verkoop van hun garanties van oorsprong.

Een ander voorstel van de VREG is om aan de garantie voor oorsprong bijkomende informatie eigen aan de productiewijze van de elektriciteit te koppelen, zoals over de CO₂-vrijstelling bij en de impact op het milieu van de productie van die elektriciteit. Zo kan de consument in zijn zoektocht naar een leverancier eventueel heel bewust bepaalde vormen van grijze of groene elektriciteit uitsluiten.

De voorstellen uit het advies van de VREG lijken helemaal aan te sluiten bij de verdere verfijning van de garanties van oorsprong die we gevraagd hebben in de commissie Energie van 6 mei 2015. Door die uitbreiding naar alle vormen van elektriciteitsproductie zullen de administratieve kosten daarvoor niet alleen meer terecht komen bij de producenten van groene stroom maar gelijkmatig verdeeld worden over alle productievormen. De uitbreiding van het systeem van garanties van oorsprong kan niet alleen leiden tot meer transparantie op de markt en het stimuleren van de betere groene varianten van energie, maar ook een level playing field creëren voor alle producenten van stroom in ons land.

Minister, daarom heb ik de volgende vragen. Wat is uw mening over het advies van de VREG met betrekking tot verbetering van de wetgeving over de oorsprong van geleverde elektriciteit? Zult u de verschillende voorstellen die opgenomen zijn in het advies, naar de nodige regelgeving omzetten? Lijkt het u een goed

idee om de oorsprong van elektriciteit en de eventuele milieu-impact van de door de consument verbruikte elektriciteit te vermelden op de factuur van die consument, om op die manier de transparantie tot bij elke consument te brengen? Zou u de informatie over productiewijze en milieu-impact ook kunnen meenemen in de V-test, zodat ook op die manier transparantie wordt gecreëerd?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Het ontwerpadvies van de VREG doorloopt op het ogenblik nog een consultatieprocedure. Het is volgens mij nog enigszins voorbarig om hierover nu al ten gronde uitspraken te doen. Vanzelfsprekend verwelkom ik het initiatief van de energieregulator om de elektriciteitsklanten in Vlaanderen betere en nog meer betrouwbare informatie te bezorgen over de oorsprong van de aan hen geleverde stroom. Het ontwerpadvies van de VREG schrijft zich in in een bredere internationale trend, zoals die onder andere tot uiting komt in het advies dat de koepel van de Europese energieregulators vorig jaar uitbracht over Customer Information on the Sources of Electricity.

Ook in de Nederlandse Eerste Kamer werd vorig jaar een motie ingediend die de regering verzoekt om de invoering van full disclosure te onderzoeken. Ook de Europese koepel van consumentenorganisaties sprak zich zeer recent in zijn input in de consultatie van de Europese Commissie over de herziening van de directieve over hernieuwbare energie uit voor het principe van full disclosure. We schrijven ons dus als Vlaanderen in de voorhoede in van het Europees debat dat hierover op gang komt, maar zonder te ver vooruit te lopen, wat ook niet wenselijk is. Ik wil eerst afwachten wat de reacties van de belanghebbenden zijn in het kader van de consultatie die de VREG momenteel uitvoert. U verwijst zelf naar de workshop die de VREG vorig jaar organiseerde en waarvan dit ontwerpadvies een uitvloeisel is.

Ook de Herkomstvergelijker, de nieuwe vergelijkingstool die de VREG in september vorig jaar op zijn website zette en waar klanten de zogenaamde brandstofmix van hun toekomstige leverancier kunnen nakijken, is hiervan een resultaat. De regulator speelt actief in op de verwachtingen van de elektriciteitsklanten in Vlaanderen en ondersteunt hen met informatie die de klanten helpt bij het maken van een weloverwogen keuze voor een bepaalde energieleverancier en contract. Zo kunnen klanten verantwoordelijkheid nemen voor de milieueffecten van hun keuzes. Informeren van de klanten over de oorsprong van de aan hen geleverde stroom en de milieueffecten als gevolg van de stroomproductie is een goede zaak. Of de energierekening dan de beste manier is om die informatie tot bij de klant te brengen, is een andere vraag. De laatste jaren zijn al heel wat informatie-elementen toegevoegd aan de energiefactuur, wat de leesbaarheid en begrijpelijkheid niet altijd ten goede komt. We moeten dus opletten dat we met de beste bedoelingen de klanten niet overdonderen met informatie.

De VREG ontwikkelde een aantal verschillende informatie-instrumenten: de V-test, de Servicecheck – om de dienstverlening van energieleveranciers te vergelijken –, de Groencheck – voor het controleren van de inhoud van 'groene' elektriciteitscontracten –, en recent de Herkomstvergelijker, die bedoeld is als hulp bij het kiezen van een elektriciteitsleverancier op basis van de brandstofmix. Het is in het verleden gebleken dat het combineren van deze verschillende soorten van informatie in één instrument contraproductief kan werken wegens de informatieoverdosis die daaruit zou resulteren. Ik wacht dus ook op dat vlak de resultaten af van de consultatie over het ontwerpadvies van de VREG.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Ik ben blij dat Vlaanderen in dezen een koploper wil zijn in Europees verband en de full disclosure wil waarmaken, uiteraard

conform de gesprekken die daarover lopen in Europa en op Vlaams niveau. Het is van groot belang om de transparantie zo volledig mogelijk door te trekken. Steeds meer energieconsumenten willen effectief bewust kiezen, niet alleen op basis van de prijs, maar ook op basis van de herkomst van hun stroom, en dan moeten we hun ook zo volledig mogelijke informatie geven.

Of dat inderdaad via de factuur moet, of via andere kanalen, zoals de verschillende checks die de VREG nu al via zijn website aanbiedt, is een vraag die de VREG misschien na de consultatie kan worden beantwoord.

Welke timing ziet u zelf? De VREG houdt nu zijn consultatie en zal dan ongetwijfeld een definitief advies leveren. Wanneer mogen we daaromtrent een regelgevend initiatief verwachten?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Ik heb geen idee wanneer het ontwerpadvies van de VREG zal klaar zijn. Dat moet ik bij hen navragen. Ik durf er geen timing op te zetten.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Ik begrijp dat de consultatie nog een tweetal weken loopt. Ik ga ervan uit dat er voor de zomer wel een definitief advies zal zijn en een initiatief kan worden genomen.

De voorzitter: De vraag is om uitleg is afgehandeld.